

Особливості організації управління ризиками суб'єктів господарювання
Сумець О. М., д.е.н., професор кафедри менеджменту і адміністрування НФаУ
sumets.alexander@gmail.com
Кириченко Ю. В., магістрант кафедри менеджменту і адміністрування НФаУ
kirichenko23569@gmail.com

Поняття «ризик» використовується чисельною кількістю наук. Так, наприклад, теорія катастроф [1–3] використовує це поняття для опису аварій і стихійних лих; право розглядає ризик у тісному взаємозв'язку з його правомірністю [4]. Дослідження з аналізу ризиків можна знайти в літературі по техніці й інженерії, теорії машин і механізмів, страхового та біржового бізнесу, психології і медицині, філософії і менеджменту, економіці й логістиці тощо. Більш того, варто зауважити, що для вивчення і прогнозування ризиків вчені розробили теорію ризиків.

Перш ніж охарактеризувати особливості організації управління ризиками суб'єктами господарювання, розглянемо трактування категорії «ризик».

Термін «ризик» походить від грецьких слів *risikon*, *risa* – стрімчак, скеля; в італійській мові *risiko* означає небезпеку, загрозу; у французькій мові *risque* – загроза, ризикувати. В словнику за ред. С. І. Ожегова термін «ризик» трактується як «можливість небезпеки» або як «дія навмання в надії на щасливий результат» [5, с. 88]. У сучасній теорії ризиків можна виділити три категорії поняття «ризик»:

- 1) ризик – це можлива небезпека і втрачена вигода;
- 2) ризик – можлива помилка, відхилення від середнього значення показника (розрахункового або планового);
- 3) ризик – це несприятлива подія, яка характеризується імовірністю появи і можливими збитками, втратами.

У той же час економічний ризик характеризує визначений зміст економічного явища, а саме можливість втрат внаслідок випадкового характеру результатів від прийняття господарських рішень або скоєних дій [6, с. 302]. Отже, проблема ризиків є однією із ключових у веденні господарської діяльності суб'єктів господарювання. А тому ризик є одним із важливих факторів розробки і прийняття управлінських рішень, які спрямовані на зменшення можливих втрат або зниження імовірності настання несприятливої події. У той же час на практиці існують різні фінансові механізми управління ризиками. Відповідно до теорії Дж. Пикфорда найбільш відомими і широко використовуваними способами зниження ризику є страхування, резервування фінансових засобів, диверсифікація і лімітування [7, с. 57]. Проте, як свідчить практика, найбільш широке розповсюдження у бізнес-структурах дістало страхування, яке забезпечує компенсацію втрат, ніяк не впливаючи ні на його розмір, ні на імовірність настання [5, с. 185].

Крім вказаних вище фінансових механізмів відомі ще і так називані «технічні прийоми» управління ризиками. До них відносять: уникнення ризику, зниження ступеня ризику, прийняття ризику [8, с. 162].

Сутність прийому «уникнення ризику» криється у тому, що керівництво або топ-менеджер може відмовитися від реалізації стратегії чи конкретних заходів, що пов'язані з ризиком. Цей прийом є найбільш простим і радикальним напрямом у загальній системі управління ризиками. Він надає можливість підприємству, фірмі чи компанії фактично на 100 % уникнути можливих втрат і невизначеності – це одна із ключових переваг зазначеного підходу. Однак цей підхід має і неприємний момент –

уникнення ризику таким способом означає для суб'єкта господарювання відмову від отримання прибутку. Таким чином, якщо відмова від реалізації стратегії чи заходу, що пов'язані з ризиком, підприємство, фірма чи компанія матимуть втрати від невикористаних можливостей.

Підхід «зниження ступеня ризику» спрямований на скорочення або величини можливих втрат, або імовірності настання несприятливих подій. Частіше за все це досягається за рахунок використання попереджувальних організаційно-технічних заходів.

Підхід «прийняття ризику» складається у тому, що весь ризик або його частина залишається за суб'єктом господарювання – іншими словами, в зоні його відповідальності. За цієї умови суб'єкт господарювання приймає рішення про покриття можливих втрат власним коштом. Практика свідчить, що в деяких випадках це рішення виправдане!

У висновку варто зазначити, що управління ризиками здійснюється не тільки з використанням фінансових механізмів і технічних прийомів. Левова частка в організації системи управління ризиками все ж належить основним функціям менеджменту, а саме: плануванню, організації, мотивації і контролю.

Використана література:

1. Арнольд В. И. Теория катастроф / В. И. Арнольд. – 2-е изд., доп. – М.: МГУ, 1983. – 80 с. – (Новые идеи в естествознании).
2. Гилмор Р. Прикладная теория катастроф: монография / Р. Гилмор; пер. с англ. – М.: Мир, 1984. – 350 с.
3. Постон Т., Стюарт Я. Теория катастроф и её приложения / Т. Постон, Я. Стюарт. – М.: «Мир», 1980. – 607 с.
4. Крючков Р. А. Риск в праве: генезис, понятие и управление / Р. А. Крючков: дис. ... канд. юр. наук. – Спец. 12.00.01. – теория и история права и государства. – Нижний Новгород, 2011. – 186 с.
5. Крамаренко В. И. Управление внешнеэкономическими рисками в условиях глобализации / В. И. Крамаренко, К. И. Онищенко, Н. И. Твердохлебов; Под общ. ред. д.э.н., профессора В. И. Крамаренко. – Симферополь: ДИАЙТИ, 2010. – 354 с.
6. Экономическая теория национальной экономики и мирового хозяйства (политическая экономия): учебник / под ред. проф. А. Г. Грязновой, проф. Т. В. Чечелевой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 326 с.
7. Богомолов О. Т. Мировая экономика в век глобализации: учебник / О. Т. Богомолов. – М.: Экономика, 2007. – 359 с.
8. Иванов Н. Глобализация и общество: проблемы управления / Н. Иванов // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 4. – С. 3–5.

Оцінка соціально-економічних умов реалізації антикризового управління у сфері охорони здоров'я

Федорченко С. В., здобувач другого рівня вищої освіти спеціальності
«Публічне управління та адміністрування»

Козирєва О. В., д.е.н., зав. кафедри менеджменту і адміністрування НФаУ
yakakos74@gmail.com

Сучасна система охорони здоров'я (СОЗ) перебуває в кризовому стані, що наочно підтверджується медико-демографічними показниками. Вона недостатньо пристосована